

Szajjad Aszgar Vadzsáhat:

Hat novella

(Négyesi Mária fordítása)

Előszó helyett

Szajjad Aszgar Vadzsáhat a kilencvenes években hosszabb időn át az ELTE indológia szakán vendégtanárkodott. Ő volt az első Indiából delegált vendégtanár, ő maradt itt a legtovább, és őt bírtam a legjobban - azt hiszem, más volt diákok is osztoznak ebben. Nem azért szerettük Aszgardzsít, mert kiváló tanár volt. Ő sem várná el, hogy most ezt mondjam róla. Elég az, hogy embernek szerettük: műveltségével, cinizmusával, humorérzékével. A kortárs hindí irodalomban neve is van, de távolról sem befutott vagy közismert író. Erről maga is beszél az Ön-nekrológ című írásában alább - egyben fanyar beszámolót adva életéről. Másfajta életrajzot nem is kívánna. Ugyanebben az írásában saját nevének keserveit is elmeséli. Angolosan Asgharnak szokta leírni; a gh betűvel azonban egy arab torokhangot jelöl, nem pedig a hindiben gyakori gh hangot. Az egyszerűség kedvéért én itt magyarosan g-nek írom. A "dzsí", amit a neve után teszünk, tiszteletet és szeretetet kifejező szó.

Az itt közölt írásait Dr. Négyesi Mária fordította hindiről magyar nyelvre. Némelyik közülük évekkal ezelőtt megjelent nálunk irodalmi és kisebbségi magazinokban. Tudtommal ezek kiadójának jogait nem sérti, hogy itt most újra közreadom a műveket. A publikáláshoz a fordító és a szerző egyaránt hozzájárult.

(Balogh Dániel)

A négy égtáj

Ha ki van írva, hogy "A falra vizelni szigorúan tilos", akkor a feliratot megpillantva az embernek nyomban vizelni támad kedve. Ma is valami efféle történt.

Este hét-nyolc körül járt az idő. Gondolataimba merülve mendegéltem, amikor ez a lelkesítő mondat a szemembe ötlött. Azonnal döntöttem. Úgy, mintha nemcsak a magam kötelességét teljesíteném, hanem egyszersmind egy nagy társadalmi kötelezettséget is. Szemből azonban a botját forgatva egy katona tűnt fel, és visszafogtam magam. Gondoltam, amint a katona odébb áll, eleget teszek a kívánságomnak. Várakozás közben fel s alá kezdtem sétálni a fal mentén s azon tűnődtem, mit is csinálnék, ha az lenne felírva, hogy a falnál sétálni szigorúan tilos.

Kicsit előrébb mentem, hát az volt kiírva: "A falra vizelők büntetésben részesülnek". Még előrébb pedig az volt odaírva, hogy: "A falra vizelőket a rendőrség őrizetbe veszi". Amint elolvastam, teljesen kijöttem a sodromból. Ez aztán igen, ez az igazi remekmű, ez nem egy fal, hanem az ország

alkotmánya.

Ahogy lopva odanéztem, látom ám, hogy a katona most is szemmel tartja a falat. Gondolkozni kezdtem, hogyan cselezzem ki. Az egyik oldalon egy terebélyes ním-fa állt. Alatta elég sötét volt, aláálltam. Kis idő múlva, ahogy megszokta a szemem a sötétséget, észrevettem, hogy még egy férfi álldogál a közelben. Pont úgy nézett ki, mint én. Azt mondják, bűn, ha az ember nem beszélget a maga fajtájával. Beszédbe elegyedtem tehát vele, s kiderült, hogy hozzám hasonlóan ő is "várakozik".

Már egy ideje ott ácsorogtunk, amikor egy harmadik férfi közeledett felénk. Kis idő múlva elmondta, hogy ő az a "festő", akivel a rendeleteket a falra írták. Rögtön azt gondoltuk, hogy a "festő" azért jött, hogy minket őrizetbe vetessen, de mint mondta, ő is csak azért van itt, hogy levizelje a falat. A "festő" szavainak hallatán némileg meglepődtünk és még inkább megörültünk. Megkérdeztük tőle, hogy ha éppen ő festette fel a parancsokat, akkor most miért akarja levizelni. A festő azt válaszolta: "Azért írtam fel, hogy mentsem a magam életét, és most a gyerekeim jövője érdekében akarom levizelni."

Így beszélgettünk, amikor egy negyedik árnyék is megjelent. Mivel eléggé sötét volt, csak akkor derült ki, amikor egészen a közelünkbe került, hogy ő is a falravizelés problémájával küszködik. Amikor egy kicsit jobban megnéztük és rákérdeztünk, akkor jöttünk rá, hogy a negyedik árnyék valójában az a katona, akit a fal őrizetére rendeltek ide.

A majom és az ember

Egy nap a majom így szólt az emberhez:

- Testvérem, sok millió évvel ezelőtt te is majom voltál. Miért nem próbálsz ki, hogy milyen lenne, ha egy napig újra majom lennél?

Ezt hallva az ember először nagyon megütődött, majd azt mondta:

- Hát jó, egy napig majom leszek.

A majom ekkor így szólt:

- Akkor add ide nekem a bőrödet! Egy napra ember leszek.

Az ember bele is egyezett. A majom elindult a hivatalba, az ember meg felmászott a fára. Estefelé a majom visszatért és így szólt:

- Testvér, add csak vissza a bőrömet! Kikészültem, elegendem van.

Az ember azt válaszolta:

- Sok ezer, sok tízezer éven keresztül voltam ember. Maradj csak te is ember néhány száz évig!

Tapasztald meg te is!

A majom sírva fakadt:

- Testvérem, ne tégy velem ekkora rosszat!

Az ember azonban nem állt rá a cserére. A fa egyik ágáról a másikra, onnan a harmadikra, a harmadikról a negyedikre lendült és eltűnt a szem elől.

A majom tehetetlenül visszafordult. És azóta igazából a majom az ember és az ember a majom.

A bot

Az elefánt fel-alá rohangált a hosszan elnyúló veremben, prüszkölt, trombitált, a verem szélén álló férfi pedig, aki csapdába ejtette az elefántot, mosolygott. Az elefánt majd megőrült haragjában. Ki akart törni. Újra meg újra fejvel nekiment, de a verem kerítése olyan erős volt, hogy úgy látszott, teljesen lehetetlen kijutni. Az elefántverem éppen olyan nagy és olyan hosszú volt, hogy mindazt meg lehessen csinálni benne, amiről az állatot befogók azt gondolták, hogy szüksége van rá az elefántnak.

Kis idő múlva a férfi hozott egy botot és benyomta az elefánt farka alá, a farába. Az elefánt rettenetesen nagyot ordított és átrohant a verem másik végébe. A férfi becsomagolta a botot és eltette, majd azt mondta nekem, hogy most tizenöt napig az elefánt nem kap semmit enni.

– Ez azt jelenti, hogy az elefánt elpusztul, mire beidomítja – mondtam.

– Ha elpusztulna is, még mindig 125 ezret ér – válaszolt.

Tizenöt nap múlva az elefánt már alig állt a lábán. Kis idő múlva odajött ugyanaz a férfi és a botját újra az elefánt farába nyomta. Az felugrott. Nagyot ordított, majd hangosan sírni kezdett. Elszaladt, hogy ne érje el a bot. Mire a férfi azt mondta neki:

– Bárhova mégy is, a bot megtalál. Nehogy azt képzeld, hogy ez a bot kicsi. Lehet nagy is, vastag is lehet, láthatatlan is lehet, de mindig ugyanaz bot marad. Nem menekülhetsz előle.

Ezután még egy hónapig éhezették az elefántot. A színe már egészen sárgássá sápadt. Szemében már otthonra lelt a bánat és a vereség. Csendesen, a hasára fordulva feküdt és szuszogott. Aztán a férfi megint odajött és a botját megint a farába nyomta. Az elefánt zihált, de olyan gyenge volt, hogy moccanni sem tudott, nemhogy ordítani. A férfi hosszasan húzkodta az elefánt farában a botot, az pedig halkán nyögdécselt.

Körülbelül négy-öt hónap múlva, amikor arra jártam, láttam, hogy az elefánt idomítása befejeződött, és a régészeti osztályon kapott állást. Az asztalánál ülve dolgozott. Amikor megkérdeztem tőle, hogy van, udvariasan mosolyogva kért, hogy foglaljak helyet a szemközti széken, majd csöngetett a hivataloszolganak, hogy teát hozasson és azt mondta: "Köszönöm, jól."

"A felesége és a gyerekek?" – kérdeztem.

"Jól vannak." – válaszolta.

"A szomszédok?" – kérdeztem.

"Ők is mind jól vannak." – mondta.

A teánkat kortyoltuk, amikor megjött az a férfi, aki az elefántot meg szokta "botozni". Megint benyomta neki. Csodálkozva láttam, hogy a "botozás" után az elefánt ugyanazzal a mosollyal mosolyog, mint ahogy mi mindannyian nap mint nap mosolyogni szoktunk.

Harirám és a guru beszélgetése

1.

Guru: – Az egész életed elfecsérelted, Harirám !

Harirám: – Hogyan, mester ?

Guru: – Nem tanultad meg, hogy jól forgasd a nyelvedet.

Harirám: – De a kardom jól tudom forgatni, mester !

Guru: – A kard a nyakat vágja el, a nyelv az egész embert.

2.

Guru: – Elegyedj a tömegbe és nézd a mutatóványokat.

Harirám: – Miért, mester ?

Guru: – Mert ha nem tudod a tömegben elvegyülve nézni a mutatóványokat, majd téged fognak mutogatni.

3.

Harirám: – Mi a forradalom, mester ?

Guru: – A forradalom egy madár, Harirám !

Harirám: – Hol lakik ez a madár, mester ?

Guru: – A ravasz emberek nyelvén és az egyszerű emberek szívében !

Harirám: – Mit kezdenek vele a ravaszok ?

Guru: – A ravasz emberek dicsérik, éneklük a dalait és amikor eljön az ideje, felfalják.

Harirám: – És mit kezdenek vele az egyszerűek ?

Guru: – Nekik sose kerül a kezükbe.

4.

Harirám: – Mester, két éhes kutya verekszik egy csontért. Mit csinál az egyszerű ember, ha meglátja őket ?

Guru: – Közbeavatkozik.

Harirám: – És mit csinál a ravasz ?

Guru: – Elszalad a csonttal.

Harirám: – És mit csinál a politikus ?

Guru: – Még két éhes kutyát hagy ott maga után.

5.

Harirám: – Mi az ember, mester ?

Guru: – Egyfajta állat, Harirám !

Harirám: – Mit csinál ez az állat ?

Guru: – Gondolatokat talál ki.

Harirám: – S aztán mit csinál ?

Guru: – Palotákat épít a gondolatokból.

Harirám: – S aztán mit csinál ?

Guru: – Kóborol bennük.

Harirám: – S aztán mit csinál ?

Guru: – Felfalja a gondolatokat.

Harirám: – S aztán mit csinál ?

Guru: – Aztán új gondolatokat talál ki.

6.

Harirám: – Mi a világ, mester ?

Guru: – Egy legelő, Harirám !

Harirám: – Ki legeli le ?

Guru: – Szemesnek áll a világ...

Harirám: – És ki a szemes, mester ?

Guru: – Aki jól nyal.

Harirám: – És ki nyal jól, mester ?

Guru: – Akinek van esze.

Harirám: – És kinek van esze, mester ?

Guru: – Aki csóválja a farkát.

Harirám: – És kinek van farka, mester ?

Guru: – Aki arra vágyik, hogy csóválja.

7.

Guru: – Harirám, mondd csak, mi a siker titka

Harirám: – Az állhatatos munka, mester !

Guru: – Nem.

Harirám: – Az okosság.

Guru: – Nem.

Harirám: – A becsületesség.

Guru: – Nem.

Harirám: – A szeretet.

Guru: – Nem.

Harirám: – Akkor hát mi a siker titka, mester ?

Guru: – A sikertelenség.

8.

Harirám: – Mester, ha egy szép nőért két szerelmes férfi verseng, mit kell a nőnek cselekednie ?

Guru: – Egy harmadik szerelmest kell keresnie.

Harirám: – Miért, mester ?

Guru: – Mert akik érte vetélkednek, nem lehetnek szerelmesek bele.

9.

Harirám: – Melyik a legnagyobb filozófia, mester ?

Guru: – Harirám, a legnagyobb filozófia a hízelgés.

Harirám: – Hogyan, mester ?

Guru: – Úgy, hogy a hízelgő a legnagyobb filozófiát is felfalja.

10.

Harirám: – Mi a becsület, mester ?

Guru: – Egy rettenetes, halálos kór neve.

Harirám: – Ez a betegség a mi országunkban is előfordul ?

Guru: – Harirám, réges-régen a pestis, a tébécé és a kolera módjára ez sem volt gyógyítható. Akkoriban az egész országban elterjedt és sok százezer embert fertőzött meg.

Harirám: – És most, mester ?

Guru: – Mára már felfedezték azt a gyógyszert, amelyik meg tudja fékezni a kórt.

Harirám: – Mi a neve ennek az orvosságnak ?

Guru: – Ma már minden gyereknek ott van a nyelvén a szer neve: kapzsiság.

Az elmeógyógyintézet

1.

Egy őrült, aki megszökött az elmeógyógyintézetből, kinyilvánította, hogy ő az amerikai elnök. Egy másik bolond kijelentette, hogy ő pedig Oroszországé. Ekkor a bolondok között kitört az elnökségért való vetélkedés. Ki-ki választott egy országot, és bejelentette, hogy annak az elnöke. Nem akadt azonban egyetlen olyan őrült sem, aki India elnökének nyilvánította volna magát.

2.

Amikor kidőlt az elmeógyógyintézet kapuja, az egyik ápoltra teljesen rájött a bolondóra. Olyan boldog volt, de olyan boldog, hogy egy régi, rozsdás zsilettpengével levágta az orrát. Az orrot ezután kiragasztotta az elmeógyógyintézet kapujára, ő maga pedig rázendített a himnuszra és elszaladt.

3.

Az egyik bolond, amikor észrevette, hogy az elmeógyógyintézet kapuja kidőlt, zokogásban tört ki. Úgy zokogott, de úgy, hogy állapota válságosra fordult.

Amikor megkérdezték tőle, hogy miért sír ennyire, azt válaszolta: - Ez volt az egyetlen emberhez méltó lakhely ebben az országban, s most tessék, ez is tönkrement.

4.

Amikor az elmeógyógyintézet kapuja kidőlt, s egy őrült hangosan elkezdte éltetni Indiát, egy másik bolond megkérdezte tőle: - Te ostoba, miért kiabálsz, hogy éljen India ?

"Valamikor éppen ezért az éltetésért csuktak be a diliházba." - válaszolta a bolond.

5.

Hogyan dőlhetett ki az elmeógyógyintézet kapuja ? Ennek a kiderítésére a kormány egy nyugalmazott bíróból álló "egyfős bizottságot" jelölt ki.

A nyugalmazott bíró alapos vizsgálódás, számos keresztkérdés és részletekbe menő nyomozás után

benyújtotta a jelentését, azt azonban senki sem olvasta. Nem azért, mintha a jelentés nagyon hosszú lett volna: mindössze egyetlen sorból állt. Csakhogy, aki csak elolvasta, menten megbolondult.

6.

Amikor az ellenzék vezetői értesültek, hogy kidőlt az elmeegógyintézet kapuja, az örültek pedig kijárkálnak s elvegyülnek az épelméjűek között, rendkívül nyugtalanok lettek. Azt tették tehát, amit máskor is tenni szoktak, ha a tetőpontjára hág az aggodalmuk, vagyis nyilatkozatot tettek közzé. Tévedésből azonban egy régi nyilatkozat szövegét adták ki, amely a munkanélküliség, az infláció, a béke és a jogállamiság problémáit taglalta. Az elmebajosokról egy szó sem esett benne.

Az ellenzékiek a parlament monszon alatti ülészaka során kértek szót e szerencsétlen eset megtárgyalására, a kormánypártiak azonban tiltakoztak. Válaszul az ellenzék egyik parlamenti képviselője vadonatúj cipőjét hozzávágta a kormánypárt valamelyik képviselőjéhez. Az a kormánypárti képviselő, akit a cipő telibe talált, állítólag képviselővé választása előtt cipőtolvaj volt. Így azután az ellenzéki képviselő odavágott cipőjét szépen eltette, és sóvár pillantásokat vetett az ellenzéki küldött másik, még lábon levő fél pár cipőjére is. Az üléstermet elárasztották a kölcsönös szidalmak és gyalázkodások. Két képviselő - egyik azelőtt birkózó, a másikuk csempész - úgy esett egymásnak, mint mosóember a piszkos ruhának. Virágeső módjára hullottak a káromkodások. Egy képviselő, aki korábban színész volt, azt hitte, filmforgatás folyik: belevetette magát az öklözésbe és rugdosásba.

Az újságírók, a jelenetet látva a sajtóklub felé indultak. Jól tudták, hogy erről úgysem jelenhet meg tudósítás a lapokban.

Mindezen események közepette megjelent egy férfi az ülésteremben és felkiáltott: "Képviselő urak!... A minisztertanácsot kibővítik. A képviselők fizetését felemelik. A juttatásokat megkétszerezik. Nő a nyugdíj." Ennek hallatára a képviselők lecsendesedtek.

Az az ember, aki mindezt bejelentette a parlamentben - az egyik bolond volt.

Ön-nekrológ

Ma elcsúszott a fürdőszobában és meghalt egy nyolcvankét éves vénember. A szomszéd szobában hangosan ment a film a videón, így nem hallatszott be, hogy az öreg elesett, jajgat és nyög. Csak amikor néhány órával később kikapcsolták a videót, akkor mentek be a fürdőszobába, és vették észre, hogy az öreg aszott, ezeregy műtéttől és betegségtől agyongyötört teste a földön hever. Feje betört. Kiömlött vére a szappanos vízzel vegyült. Szürkésbarna szeme nyitva. Még ott csillogott benne a remény, hogy a filmnek hátha mindjárt vége lesz. Arca behuppadt, ahogy fogatlan szája összecsucodott. Szemüvege törötten feküdt a kövön. Az üvegdarabok úgy heverték szanaszét, mint az utcán egy balesetet szenvedett autó üvegszilánkjai, kiesett műfogsorát nevetés szegélyezte.

Az öreg halála miatt a Tervbizottság ma nem ülészik - ugyan soha sem volt a Tervbizottság tagja, s olyan jelentékeny személyiség sem, hogy halála miatt az ülés elmaradjon.

Annak, hogy mégis elmaradt, az az oka, hogy az öreg nagy szakértője volt a tervezésnek. Egész

életében terveket szőtt. Akkor is éppen egy terven törte a fejét, amikor megcsúszott és elvágódott a fürdőszobában. Imádott tervezgetni. Bárkinek tudott tervet készíteni, a koldustól a multimilliomosig - mindenkinek. Az irodalom és a kultúra szolgálatától a tiszta profittermelésig mindenre volt terve. Gyermekkora óta nagy örömét lelte ebben. Más dolog, hogy akkoriban a tervek kiagyalóját ostoba szószátyárnak titulálták, a terveket pedig légváraknak tartották. Hála az indiai kormánynak, hogy a tervezésnek becsületet adott és elérte, hogy mindenki, aki ezen a területen dolgozik, tejből-vajból fürödjön, kivéve persze azokat, akik számára a tervek készültek.

Az öreg, amikor kissé már benőtt a feje lágya, a jövőjére vonatkozó tervek szövögetésébe fogott, tenni azonban szinte semmit sem tett, hogy elinduljon a tervei megvalósításához vezető úton. Először azt álmodta, hogy orvos lesz. Klinika, betegek, orvosságok, gyógyszerek, műtétek és gyönyörű ápolónők... Ez az álom békésen foszlott semmivé, amikor kiderült, hogy a valóságban igencsak gyengén tanul. Ekkor átadta magát a kétségbeesésnek. Ahogyan minden fiatal ember fejében megfordul az ötlet, elkeseredésében ő is azt kezdte fontolgatni, hogy katonának áll. Szalutálás, egyenruha, parádék, golyók, sérülések, sebek, ágyúk, háború és kitüntetés... végestelen-végig... Figyeljük csak meg az öreg ostobaságát: miután felhagyott a katonaság gondolatával, azt tervezte, tudós lesz belőle. Ráadásul geológus. Akkor terepjárókon ülve, gidres-gödrös helyeken, sivatagokban, a Himalája hegyei és szakadécai között bolyong majd. Olyan nehéz életet él, hogy abba egy hivatásos problémamegoldónak is beletörne a bicskája. Az egyik sivatagban javában fűznek, a gépet az öreg kezeli. A fején külföldi melóssapka. Úszik a verítékben. Csupa izom... Ez az álma még eltartott egy darabig; nem egyik percről a másikra, hanem szép lassan vált világossá előtte, hogy sohasem lehet belőle a föld mélységeinek tudós kutatója. Megjött a szigorlati eredménye, osztályzata: elégséges. Mi más is lehetne még? Amikor kimaradozott az órákról, történeteket mesélt. Eljárogatott az egyetem költői estjeire. Festegetett. Vagyis természettudományt tanult, de irodalmat művelt.

Az öregnek két születésnapja és két születési helye is volt. Egész élete során egyszer sem próbálta meg tisztázni, hogy valójában mikor és hol született. Olyan mindegy, gondolta. A tervszövögetés szempontjából meg különösen nincs jelentősége a dolognak. Nagyon furcsa miliőben látta meg a napvilágot. Nagyapja hóbortos és könnyen felfortyanó kisbirtokos volt. A macacsság és csökönyösség annyira a természetében volt, hogy emiatt - bármekkora kár érte is - mindig nyugodtan hajtotta álomra a fejét. Jókedvében két kézzel szórta a pénzt. Ha mérges volt, két szóval fizette ki a leghatalmasabb embert is.

Szitkok és szidalmak, kötekedés és peres ügyek, gabonával megrakott szekerek, aszalni kitett mangó, az esős évszakban előbújó kígyók, csepegő cseréptető, rengeteg fa, sűrű bozótosok, szolgák sokasága, apró összeesküvések, a föld és a kert, lovaskocsi és ló, lámpások halovány fénye, a rablótól és a tolvajoktól való félelem, történetek az ördögökről, kísértethistóriák, az idősök iránti udvariasság és tisztelet, a reggelenként kapott egy annás pénzdarab meg az esti mese - ezek közt telt el az öreg gyerekkora. Akkoriban sokat fájt a szeme. Dadogott is. Ezért inkább csöndben maradt. A fal felé fordulva üldögélt, nem szólt, csak gondolkodott. Álmodozott.

Ahogy megnőtt, álmaiban a golyók, sárkányok és labdák helyét a lányok foglalták el. Azok a lányok, akik nem is léteztek, és azok is, akik igen. Egyre csak képzeletének lovain száguldozott, de a képzelet - pusztán a képzelet - segítségével nem jutott messzire. Sokat gyötrődött, nem látta a kiutat.

A megannyi baklövés ellenére egész életében álmodozott. Tervei közt most az írók szövetkezeti könyvkiadójának létrehozása szerepelt. Irodalmi és kulturális mozgalom... Folyóirat kiadása... Filmek... Világkörüli utazás... A tervezésben hitt, a megvalósításban vagy a gyakorlati beindításban nem. Emiatt a tervek nagy része mások számára készült. Úgy gondolta, dolgozzanak mások, ő meg hadd szövögesse tovább az álmait.

Az a néhány terve, amely részben megvalósult, közreműködése nélkül jött létre.

Bejárta Amerikát, mert beleszeretett egy amerikai lányba. Két tucat lelki kapcsolata után ez volt az

első testi szerelme, egészen elveszítette az eszét. Sóhajtozott, a csillagokat számlálhatta. Fogalma sem volt arról, hogy az amerikai lány nem sóhajtozik, de még a csillagokat sem számlálhatta. Az öreg meg házasságról álmódzott. Amikor megkérte az amerikai lány kezét, azt a választ kapta: hogy szeresselek, oké, de feleségül menni egy olyan emberhez, mint te?!...

Erre az öreg felcsapott filozófusnak. Vonzották a szúfi nézetek, "gyakorló szúfinak" nevezte magát. Inni kezdett. Igaz, korábban is ivott, de akkor nem találta meg benne azt az élvezetet, amit a boldogtalan szerelem utáni ivás nyújt.

Hogy tévedt az irodalomba? Nincs rá magyarázat. Nemhogy a családjában, de még a környékén, a szomszédai között sem volt senki, akinek bármi köze lett volna a literatúrához. A fiatalok vadászni jártak, az öregek ágyasokat tartottak. A középkorúak a földbirtokkal és a gazdálkodással foglalkoztak. A fiúk mindenáron orvosok és mérnökök akartak lenni. Ebben a légkörben hogyan lett belőle hindí író? Valójában nem rajta múlt. Egy nap felötlött benne, hogy miért ne álmódjon meg valamit papíron. Leírta. Tetszett az embereknek. Ez volt az első olyan tevékenysége, amellyel siker aratott. Az öreg nagyon megörült. Lassanként kezdett úgy festeni a dolog, hogy nem is képes semmi olyan másra, amit az emberek megdicsérnének. Maradt tehát az írásnál.

És bár a karrierjét illető jónéhány álma szertefoszlott, egyvalamit azért minden álmódzás nélkül gyorsan megcsinált: összeszedte magát, hogy hindiből egyetemi diplomát szerezzen. Korábban nem tanult hindit. Egy betű nem sok, annyit sem tudott leírni hindíül. A környezete sem vette komolyan a hindit. Hindiből diplomát szerezni annyit jelentett neki, mint félig hinduvá lenni. Az emberek egy része nevetett. A rosszakarók örvendeztek. A családtagok nagyokat sóhajtoztak. A barátok menekültek előle. Az öreg sem tudta, hogy most mi következik. A hindí diploma megszerzése olyannyira unalmasnak tűnt, hogy egészen belekeseredett. Kezdte belátni, hogy nagyon is helyénvaló az, amit az emberek mondanak.

Az öreg úgy írt, ahogyan mások cigarettáznak. Vagyis, ha jó kedve volt, írni kezdett. Ha szomorú volt, írni kezdett. Azt hitte, úgy használhatja az irodalmat, mint hűsölésre a ventilátort. Ha nem ventilátort, akkor botot. Ha nem botot, akkor virágot. Mindazonáltal fogalma sem volt róla, hogy hivatásos író lesz. Mindezt csak a maga és a barátai öröme művelte. Lassanként mondogatni kezdték róla, hogy író. Kezdetben nem hitte el. Nevetve elhárította. Azt sem tudta, hogy meddig fog írni, hogy mikor hagy fel az írással, és tér át a semmittevésre. Néha meg azt mondogatta, hogy "barátom, az írással jobban kitölthetjük bosszúnkat azokon, akik bennünket szorongatnak és gyötörnek, mint ha megvernének őket." Addig-addig sodorták-sodródott, hogy nagy nehezen mégiscsak író lett belőle.

A többi irodalmár hosszú ideig még a nevét sem fogta fel... Olyan hülye neve van, hogy ha az ember jól akarja kiejteni, a torka kipukkad, mint egy léggömb. A dzsá-t és a qa-t az egyszerű ember nem képes kiejteni a torkán. Az indiaiak született ösztöne, hogy a sa-ból sza-t csináljanak.

Ha eltekintünk is az öreg nevének helyes kiejtésétől, és figyelembe vesszük, hogy a mi hatalmas hazánk a kultúrák keveredésére olyan példákkal szolgál, melyek akár a torkot is szét tudják repeszteni, még mindig felmerül egy kérdés: a név helyesírása. Az öreg számtalan barátja egész életében nem volt képes megérteni, hogy melyik betű alatt van pont. Az mindenkinek derengett, hogy valahol biztosan kell lennie egy pontnak, mivel ez a muszlimok nevében ugyanazzal a jelentéssel bír, mint testükön a körülmetélés. Vagyis az a név, amelyben nincsen pont, az nem lehet muszlim. Hogy hová kell kitenni a pontot, azt az emberek csak találgatták. Voltak, akik azon a véleményen voltak: "barátom, inkább tegyük ki a pontot mindenhová, ahová csak lehet, nehogy hibázzunk." Mások azt mondták, hogy végignézték az egész szótárat, de az Aszghar név nincs is benne. Ez a szó nyilván az adzsgar 'óriáskígyó' szó elrontott formája. A neve tehát eldöntött. De akkor hová kerüljön a pont? Gondolták, tegyük a dzsa alá is, meg a ga alá is. Miért kockáztassunk? Tehát a neve Azghar lett. Namármost, ha erről a névről megkérdeznék Adzsgar, az óriáskígyó, hogy miért adták a nevedet egy embernek, az emberek alázatosan azt válaszolnák, uram, a pontokra is vessen egy pillantást.

Szerencsére senki sem hányhatja a szemére, hogy saját maga adott nevet magának. Ha valahogy így történt volna, akkor testi-lelki jóbarátja, Pankadzs Bist egy nap biztosan rámondul: "barátom, micsoda trehányóság ez, milyen össze-vissza nevet néztél ki magadnak, öregem. Van fogalmad arról, hogy mennyi gondot okozol ezzel a barátaidnak? Se füle, se farka... Gyerünk, egy-kettő változtass nevet! Ha már muzulmán név kell, legalább válassz valami egyszerűt!"

Neve egész életében problémát okozott. Ha telefonon mutatkozott be, száz százalék, hogy rákérdeztek: micsoda? Ha megismételte a nevét, újra csak: mi? Asar? Negyedszerre: Apar. Ötödszörre pedig minden lelki erejét elveszítve rájuk hagyta: igen, az beszél. Ezért aztán sohasem hívott fel senkit ismeretlenül. Szégyellt bemutatkozni. Ami a nevét illeti, a hivatásos prostituáltak viselkedését tette magáévá. Ha valaki Afgart kereste a telefonon, igent mondott. Olyannyira, hogy az "Adzsgar-óriáskígyót" is elfogadta. Még az "Aszoghar Badzsádzs"-ra is igenelt. Számítanak is a pontocskák! A saját, igazi nevét elfelejtette. Csak az derengett előtte, hogy a neve összefüggéstelen hangok együttese.

Otthonában az égedta világon minden megtalálható volt, csak könyvek nem. Azok, akik nem ismerték az öreget, megdöbbenek. Ez bizony komoly dolog, súlyos problémát jelentett. Saját maga rombolta le az imázsát. Az ostoba, ha száz-kétszáz könyvet otthon tartott volna, tán összedől a világ? A barátai, csakhogy mentésük a menthetőt, azt mondták, hogy a megboldogult szétsztozotta a könyveit. Az ellenségei viszont azt állították, hogy a barátai egytől-egyig tolvajok: amikor megromlott az öreg látása, elemelték a könyveket. Közben az öreg naplójában erre a bejegyzésre bukkantak: "Arra, hogy a könyveket eltegyem, nincs helyem, elolvasni meg nincs időm. Minek fárasztanám magam?"

Azon a beszélgetésen, melyen az öreg érdemeit taglalták, a novella- és drámaírók, a filmesek meg a többi hasonszőrű mind megutálta egymást. A novellaírók azt mondták, az öreg drámákat írt. A drámaírók azt, hogy alapjában véve elbeszéléseket írt, a novellisták pedig azt mondták, hogy filmes volt. A filmesek szerint íróként kell számon tartani. A többiek azt mondták, hogy éppen ezzel fokozzák le.

A megboldogult nagyon szerette a szerelmet. Olyan férfiak, akik kedvelték őt, sokan voltak, de olyan lányok, akik szerették volna, alig. Öregkorában rátalált egy lányra. Nem volt már fiatal, de az öreg az öreg lányt is elfogadta. Beleszeretett. Az emberek kinevették. Azt mondták, megbolondult. A felesége hozzátette: "én ezt már vagy tíz-húsz éve mondogatom, miért nem hallgattak rám?" Ő azonban nem törődött semmivel. Élemedett korában szerelmes volt. A felesége szidta: "hát nem szégyelli magát?!" A fia megfenyegette, hogy összetöri kezét-lábát. Az öreg ezt se bánta. Azt mondta, hogy a kor nem szab határt a szerelemnek. Azt a megkötést sem ismerte el, hogy egyszerre csak egy nőbe lehet szerelmes. Amikor erre megkérdezték tőle, hogy a nők hasonlóképpen több férfiba is szerelmesek lehetnek-e, igennel felelt. Erre az emberek szégyentelen agyalágyultnak nevezték.

Az elhunytban az a kiválóság is megvolt, hogy soha senkinek semmire nem tudott nemet mondani. Olyan könnyen mondott igent, ahogy a mosóember ráhúz egyet a botjával a szamarára. Jól tudta ugyan, hogy a dolog nem egyszerű, sőt, nagyon is nehéz, szinte lehetetlen. Mégis mindig rávágta az igent. Aztán belebonyolódott az igenjeibe. Amint lehetett, kikapukat kezdett keresni. Ha ez nem vált be, ürügyekkel próbálkozott. Ha ez sem sikerült, szemérmetlenül elismerte a dolgot. És továbbra is mindenre igent mondott...

A dolgok halogatásához is rendkívüli képessége volt. A barátait is erre ösztökélte. A teendőket addig-addig tologatta, míg maguktól meg nem szűntek. Vagy annyira elege lett belőlük, hogy otthagytak csapat-papot. A halogatás szokása olyannyira a vérévé vált, hogy halálát is nyolcvankét évig halogatta.

Az öreg úgy végrendelkezett, hogy temessék is el, meg égessék is el. Valójában sem a muszlimokat, sem a hindukat nem akarta magára haragítani. Sem a haladó szelleműeknek, sem a konzervatívoknak nem akart szomorúságot okozni. Sem a családtagjait, sem a barátait nem akarta

kétségbeejteni. Ezért meghagyta, hogy először elektromos kemencében perzseljék meg, azután pedig temessék el. Végül az történt, hogy a muszlimok nem hagyták a megperzselte testet eltemetni a temetőben, a krematórium emberei viszont megtagadták az elégetését, mivel az öreg végrendeletében a megperzselésről hagyatkozott.

Abbéli igyekezetében, hogy mindenkinek a kedvében járjon, az öreg egész életét végighaldokolta, és holtá után sem tudott meghalni.